

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
KATEDRA ROZVOJOVÝCH STUDIÍ

Marek Švec

Vliv Her Commonwealthu na rozvoj Dillí

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Simona Šafaříková

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a všechny použité zdroje uvedl v seznamu literatury.

Olomouc, 23. července 2012

.....

Podpis

Chtěl bych tímto poděkovat vedoucí bakalářské práce Mgr. Simoně Šafaříkové za vstřícný přístup, trpělivost, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při vypracování této práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marek ŠVEC**
Osobní číslo: **R080278**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Mezinárodní rozvojová studia**
Název tématu: **Vliv Her Commonwealthu na rozvoj Dillí.**
Zadávající katedra: **Katedra rozvojových studií**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je zjistit vliv Her Commonwealthu na rozvoj Dillí. Práce se bude zabývat situací v Dillí před hrami, během konání her a po hrách. Bude analyzovat změny v oblasti infrastruktury, životního prostředí a pracovního trhu a jejich dopad na místní obyvatelstvo.

Struktura práce:

- 1.úvod
- 2.cíle
- 3.metodologie
- 4.sport a rozvoj
- 5.Hry Commonwealthu, historie, současnost, výběr místa
- 6.situace v Dillí před hrami, během her, po hrách
- 7.změny infrastruktury, životní prostředí, pracovní příležitosti
- 8.dopady na místní obyvatele
- 9.shrnutí
- 10.závěr
- 11.literatura

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 10 - 15 tisíc slov
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Commonwealth Games 2010 Delhi - <http://www.cwgdelhi2010.org/>

Commonwealth Games Federation - <http://www.thecgf.com/>

Toolkit Sport for Development - www.toolkitsportdevelopment.org

Brash, N., 2002. Commonwealth Games. Port Melbourne

Dolles, Harald; Söderman, Sten. 2008. Asian Business & Management.. Mega-Sporting Events in Asia ? Impacts on Society, Business and Management: An Introduction, s. 147-162.

Matheson, Victor A.; Baade, Robert A., 2004. Mega-sporting events in developing nations: Paving the way to prosperity? South African Journal of Economics

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Simona Šafaříková
Katedra rozvojových studií

Datum zadání bakalářské práce: 13. května 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: 13. května 2011

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 13. května 2010

Obsah

Obsah	4
Seznam použitých zkratk	8
1. Úvod	9
2. Cíle a metodologie	10
2.1 Cíle	10
2.2 Metodologie	10
3. Hry Commonwealthu	11
3.1 Commonwealth	11
3.2 Hry Commonwealthu	12
3.3 Historie Her Commonwealthu	14
4. Hry Commonwealthu v Dillí	15
4.1 Úvod	15
4.2 Asijské hry 1982	15
4.3 Průběh výběru místa pro Hry Commonwealthu	17
4.4 Podání žádosti o pořádání	18
5. Plánování a příprava Her Commonwealthu v Dillí z hlediska infrastruktury	20
5.1 Organizační komise (<i>Organising Committee</i>)	20
5.2 Plánování	21
5.3 Plánování a příprava v oblasti infrastruktury	24
5.3.1 Sportovní vesnice	24
5.3.2 Městská infrastruktura	26
5.3.3 Sportovní infrastruktura	29
6. Rozpočet Her Commonwealthu	33
6.1 Celkový rozpočet	33
6.2. Rozpočet na sportovní vesnici	38
6.3. Rozpočet na městskou infrastrukturu	39
6.4. Rozpočet na sportovní infrastrukturu	40
7. Průběh Her Commonwealthu	41
8. Zhodnocení Her Commonwealthu	42
8.1 Sportovní vesnice	42
8.2 Městská infrastruktura	42
8.3 Sportovní infrastruktura	43
9. Závěr	45

10. Shrnutí	47
11. Summary	47
12. Seznam literatury	48

Seznam použitých zkratek

CZK	česká koruna
DDA	<i>Delhi Development Authority</i>
GNCTD	<i>Government of National Capital Territory of Delhi</i> (Vláda Dillí)
INR	<i>The Indian Rupee</i> (indická rupie)
MCD ¹	<i>Municipal Corporation of Delhi</i>
MHA	<i>Ministry of Home Affairs</i> (Ministerstvo vnitra)
MoI&B	<i>Ministry of Information & Broadcasting</i>
MTNL	<i>Mahanagar Telephone Nigam Limited</i>
MYAS	<i>Ministry of Youth Affairs & Sports</i> (Ministerstvo mládeže a sportu)
NDMC ²	<i>New Delhi Municipal Council</i>
OC	<i>Organising Committee</i> (Organizační komise)
PPP	<i>Public Private Partnership</i> (Partnerství veřejného a soukromého sektoru)
PWD ³	<i>Public Works Department</i>
USD	<i>The United States dollar</i> (americký dolar)

¹ MCD je dilliská společnost, která je zodpovědná za fungování infrastruktury v Dillí.

² NDMC je obecní rada zabývající se 28 resorty od vzdělání až po bezpečnosti a stavebnictví.

³ PWD je dilliská agentura zabývající se plánováním, projektováním, výstavbou a údržbou městského majetku v oblasti infrastruktury a zastavěné plochy.

1. Úvod

Velké sportovní události dnes už nejsou pouze otázkou sportovních výkonů, ale jde zde i o jistou prestiž a image samotného státu. Už jen zviditelnění daného regionu přináší do budoucnosti pozitivní dopady. Také ale přináší velké investice a finanční nákladnost. Je nutné zcela přebudovat nebo alespoň zdokonalit infrastrukturu celého regionu. S tím souvisí celá řada problémů, které se při takovémto obrovském objemu prací vyskytnou a zdaleka ne všechny se podaří úspěšně vyřešit.

Sport by se dal přirovnat k velkému průmyslovému odvětví s velkým finančním obrátem. Samotný sport také zaměstnává mnoho lidí, přináší práci a výdělek mnoha firmám. Uspořádání velké akce je tedy velkou příležitostí k propagaci a eventuálnímu nastartování ekonomického růstu. Zvláště v rozvojových zemích, jako je například Indie, se do sportovního podniku jako jsou Hry Commonwealthu vkládají velké naděje na zlepšení celosvětové image, zkvalitnění sportovních zařízení a zdokonalení celkové podoby města.

Protože je problematika velmi obsáhlá a není možné v práci takového rozsahu detailně popsat všechny aspekty, budu se zabývat pouze vlivem Her na rozvoj infrastruktury a jak se s touto situací vypořádala Indie, konkrétně Dillí.

2. Cíle a metodologie

2.1 Cíle

Hlavním cílem mé práce je popsat a zhodnotit vliv Her Commonwealthu na město Dillí s důrazem na infrastrukturu. Práce se zabývá plánováním a realizací projektů, jako je rekonstrukce infrastruktury a dopravní obslužnosti v návazném využití sportovních stadionů a sportovní vesnice, které sloužili při Hrách Commonwealthu.

2.2 Metodologie

Při zpracování bakalářské práce jsem pracoval především s anglickými zdroji, protože v češtině v podstatě neexistují zdroje, které by se tímto tématem zabývaly. Anglicky psané zdroje jsem překládal, analyzoval a vybral ty, které byly pro moji práci podstatné. Práce byla zpracována především na základě studií, věnujícím se přímo danému tématu. Z důvodu nedostatku odborných článků jsem nejvíce pracoval se zdroji vládními. Informace jsem také doplňoval o novinové články.

V práci se věnuju především rozvoji infrastruktury, kdy pro lepší orientaci jsem si ji rozdělil na tři oblasti a to sportovní vesnici, městskou infrastrukturu a sportovní infrastrukturu. Tyto tři oblasti poté popisují v každé kapitole jednotlivě.

V práci jsem se snažil většinu termínů překládat do češtiny, nicméně cizojazyčné názvy, u kterých je problematický přesný překlad do českého jazyka, jsou v textu odlišeny kurzívou.

Citace jsou v této práci uváděny přímo v textu v závorkách. Seznam veškerých citací je uveden na konci práce. Doplňující poznámky jsou uváděny formou citací pod čarou.

3. Hry Commonwealthu

Tato kapitola se nejdříve věnuje samotnému společenství Commonwealth. Druhá část kapitoly se týká obecně Her Commonwealthu a poslední část této kapitoly se zabývá historií Her Commonwealthu.

3.1 Commonwealth

„Dříve anglický termín *Common-wealth* označoval stav, kdy skupina lidí, na základě předem projednané dohody (zákona), spojila své síly a prostředky za účelem realizace vylepšení stávajících materiálních, právních a společenských poměrů, tedy s cílem konat všem prospívající „dobro“ (Romancov, 2008, 7). Nicméně později se začalo tomuto pojmu více rozumět jako synonymu pro stát, federaci nebo konfederaci. Největší a zároveň nejznámější je *Commonwealth of Nations*, tedy volná konfederace bývalých držav britského impéria⁴.

V dnešní době je tedy pojmem Commonwealth nejčastěji označováno volné sdružení Velké Británie a jejich bývalých kolonií a dominií, uznávající britskou královnu jako symbolickou hlavu celého společenství. Commonwealth můžeme také označit za „svobodné společenství suverénních států“, kde je členem 54 samostatných území. Tyto země mají dohromady přibližně 2 miliardy lidí, tedy necelou třetinu světové populace.

Nejvyšším orgánem Commonwealthu je setkání předsedů vlád členských zemí (*Commonwealth Heads of Government Meeting*), které se koná jednou za dva roky. Zde se také formuluje základní politika a programy činnosti Společenství a zároveň je zde volen generální tajemník, který řídí sekretariát Společenství (*Commonwealth Secretariat*), sídlící v Londýně. Generální tajemník je vždy volen na čtyřleté období a ve funkci může být maximálně dvakrát. Současný generální tajemník se jmenuje Kamallesh Sharma a pochází z Indie (Commonwealth Secretariat, 2012).

V Commonwealthu mohou být všechny státy, které splňují dané podmínky, tedy (a) respektují zásady demokracie, (b) uznávají britskou královnu jako hlavu Commonwealthu a (c) souhlasí s užíváním angličtiny jako oficiálního jazyka Commonwealthu. Pokud chce stát získat členství v Commonwealthu, musí mít

⁴ V češtině je termín Hry Commonwealthu více znám jako Hry britského společenství. V této práci je ale využíván anglický termín Hry Commonwealthu.

historicko-ústavní vztah k některému ze současných členů. Tato podmínka ale v mimořádných případech nemusí být splněna. Každá přihláška je posuzována individuálně. Příkladem zde může být stát Mosambik, který dříve patřil portugalské koloniální říši, avšak jeho vstup byl podporován sousedními státy. Druhou zemí, která do Commonwealthu vstoupila, aniž by měla nějakou britskou koloniální minulost nebo jiné blízké vazby na Británii je Rwanda. O členství v Commonwealthu požádala roku 2008 a o rok později do něj taky vstoupila, navzdory svým historickým vazbám na frankofonní země (Romancov, 2008).

Pokud některá země hrubě porušuje základní principy a hodnoty Commonwealthu, může jí být členství pozastaveno, nebo dokonce může být z Commonwealthu přímo vyloučena. Dosud ještě z Commonwealthu žádná země vyloučena nebyla, avšak několika zemím bylo členství pozastaveno. Posledním státem, kterému bylo pozastaveno členství po vojenském puči v roce 2006, je Fidži. Existují také státy, které své členství přechodně přerušily, např. Pákistán (1972–1989) a Jihoafrická republika (1961–1994). Na druhou stranu některé státy po vyhlášení své nezávislosti do Společenství nikdy nevstoupily, např. USA a Myanmar. Opačně tomu je u Zimbabwe. V roce 2002 bylo tomuto státu členství pozastaveno z důvodu, že Zimbabwe nesplňovalo podmínky demokratické vlády a následně na popud prezidenta Roberta Mugabeho Zimbabwe roku 2003 z Commonwealthu vystoupilo (Šanc a Ženíšek, 2008).

Mezi hlavní priority Commonwealthu patří podpora míru a stability, posilování demokracie a dodržování lidských práv, podpora kultury a v neposlední řadě se snaží řešit otázky trvale udržitelného rozvoje. Commonwealth se také zavázal ke splnění Rozvojových cílů tisíciletí. Na činnosti Commonwealthu se podílí přibližně 90 přidružených organizací, které mají ve svém názvu Commonwealth. Mezi tyto organizace například patří Lesnická organizace Commonwealthu, Veterinární asociace Commonwealthu nebo Muzeum britského impéria a Commonwealthu.

3.2 Hry Commonwealthu

Hry Commonwealthu jsou mezinárodní sportovní událostí pro sportovce ze zemí Commonwealthu. Tyto hry jsou pořádány Federací Her Commonwealthu společně

s vybraným městem. Konají se každé čtyři roky v jednom předem vybraném státě, který je členem Commonwealthu.

Hry Commonwealthu jsou považovány za jednu z největších sportovních událostí na světě. Každých her se účastní okolo 5000 sportovců ze 71 zemí. Je to z toho důvodu, že země, které fakticky patří pod Velkou Británii, Austrálii (ostrov Norfolk) nebo Nový Zéland (Cookovy ostrovy a Niue) na Hry Commonwealthu vysílají svůj vlastní tým. Můžeme si to ukázat například na Falklandách, které na Hrách Commonwealthu vystupují samostatně. Naproti tomu na olympijských hrách závodí pod vlajkou Velké Británie. Stejně to je také u Skotska, Anglie, Walesu a Severního Irska.

Kromě mnoha známých olympijských sportů se na těchto hrát soutěží i ve sportech, které se hrají především v zemích Společenství Commonwealth, jako netball a bowls⁵.

Federace Her Commonwealthu si klade za cíle udržovat přátelskou atmosféru mezi zeměmi, podporovat rozvoj sportu ve prospěch lidí, národů a celého Commonwealthu a tím celý Commonwealth upevnit. Dopomoci by k tomu měl symbol Her (viz. obrázek č.1.), kde je klíčovým prvkem laťka, která vizuálně reprezentuje snahu Her pozvednout úroveň sportu a vytvářet rovné podmínky pro celé lidstvo, kdy sportovci soutěží v duchu přátelství a fair play. Barvy potom znázorňují jednotlivé hodnoty samotných her. Červená je lidskost, žlutá osud a modrá rovnost (Commonwealth Games Federation, 2011).

Obrázek č. 1: Symbol her

ZDROJ: *Brand Standards Manual 2008 (Commonwealth Games Federation)*

⁵ Netball je téměř výhradně ženský sport, který se vyvinul z basketbalu. Míč se vhazuje do koše a s míčem se nesmí běhat ani driblovat a hráč nesmí držet míč déle než tři vteřiny. Bowls je sport, který se podobá curlingu a pétanque. Na rozdíl od curlingu se nehraje na ledě, ale na trávě a na rozdíl od pétanque se nehází ale koulí.

3.3 Historie Her Commonwealthu

Vůbec poprvé přišel s myšlenkou Her britského impéria Astley Cooper v *The Times* v roce 1891. Navrhoval uspořádat festival zemí „*Pan-Britannic - Pan Anglican*“, který by se opakoval každé čtyři roky a jeho smyslem by bylo podpoření přátelství v rámci impéria. Roku 1911 se v Londýně konal *Festival of the Empire* na oslavu korunovace krále Jiřího V. a v rámci těchto oslav týmy z Austrálie, Kanady, Jihoafrické unie (dnešní Jihoafrická republika) a Britského království soutěžily ve sportech jako je box, plavání a atletika (Commonwealth Games England, 2012). Lze říci, že tyto oslavy byly předchůdkyní dnešních Her Commonwealthu. Poté byl roku 1928 Bobby Robinson⁶ z Kanady požádán o uspořádání prvních Her britského impéria. Ty proběhly v roce 1930 ve městě Hamilton, v provincii Ontario (Kanada). Dále už následovaly hry jednou za čtyři roky v Londýně a Sydney. Avšak z důvodu 2. světové války byly hry přerušeny až do roku 1950, kdy se uskutečnily v Aucklandu. Tyto Hry byly poslední, pod názvem Hry Britského impéria. Následovaly Hry ve Vancouveru (Kanada), Cardiffu (Wales), Perthu (Austrálie) a roku 1962 v Kingstonu na Jamajce. V těchto čtyřech městech se hry konaly pod názvem Hry Britského impéria a Commonwealthu. Následující dvě události v roce 1970 v Edinburghu a roku 1974 na Novém Zélandě v městě Christchurch byly pod názvem Hry Britského Commonwealthu. Až roku 1978 na Hrách v Edmontonu se název ustálil na Hry Commonwealthu (*Commonwealth Games*). Po Edmontonu následovaly Hry v Brisbane, Edinburghu, Aucklandu, Victorii, Kuala Lumpur, Manchesteru, Melbourne a v roce 2010 od 3. října do 14. října byly uspořádány v Dillí (Commonwealth Games Federation, 2011).

V roce 2014 se Hry Commonwealthu budou konat v Glasgow a v roce 2018 ve městě Gold Coast v Austrálii, který v roce 2011 porazil město Hambantota na Srí Lance. Následující hry budou v roce 2022.

⁶ Bobby Robinson byl kanadský sportovní reportér. V roce 1928 byl vedoucím kanadské výpravy na Olympijských Hrách v Amsterdamu.

4. Hry Commonwealthu v Dillí

Úvod této kapitoly se zabývá snahou Indie o pořádání sportovních událostí. Druhá část kapitoly se věnuje Asijským hrám v Dillí roku 1982, které byly poslední velkou sportovní událostí, která do roku 2010 v Dillí proběhla. Třetí část se sleduje, jak probíhá samotný výběr místa pro Hry Commonwealthu. Poslední část řeší samotné podání přihlášky pro pořádání Her Commonwealthu v Dillí a následnou volbu místa.

4.1 Úvod

Z Indie se stává velký politický a ekonomický hráč. Je sedmou největší zemí, co se týče rozlohy, a druhou nejlidnatější zemí na světě. Nicméně se předpokládá, že do roku 2050 se stane zemí nejlidnatější (Population Reference Bureau, 2012). Nabízí se otázka, zda tento hráč nebude do budoucna usilovat o pořádání největších sportovních událostí. Svědčí o tom například kandidatura města Dillí na Letní olympijské hry 2020, nebo už zmíněné Hry Commonwealthu. Indie se také snažila o pořádání Asijských her v roce 2014, ty ale nakonec připadly městu Incheon v Jižní Koreji (The Times of India, 2007).

V minulosti se už Indie, nebo konkrétně Dillí, o Hry Commonwealthu snažilo a to v roce 1990 a 1994. Nabídku na Hry v roce 1998 stáhla ve prospěch města Kuala Lumpur a nakonec se Indii podařilo vyhrát nabídku na pořádání Her v roce 2010. Naposledy se však velká sportovní událost v Indii konala v roce 1982, a to když Dillí hostilo Asijské hry.

4.2 Asijské hry 1982

Poprvé byly Asijské hry pořádány v Indii v roce 1951. Zde se představilo 11 států a soutěžilo se v 6 sportovních disciplínách, poté ale tyto Hry nabraly na vzestupu a když se znovu vrátily do svého „rodného“ města v roce 1982, soutěžili zde sportovci ze 33 zemí ve 21 sportech a 147 kategoriích. Celkově do města přijelo téměř 4600 sportovců a funkcionářů.

Hry se však potýkaly s velkými problémy. Dillí bylo vybráno za hostitele těchto Asijských her už v roce 1976. Prvním problémem však bylo, že do roku 1980 se v Dillí

nic nepřipravovalo. Zčásti to bylo zapříčiněno i tím, že během této doby byla země v určité politické nestabilitě. Až v roce 1980, kdy se k moci znovu dostala Indira Gandhiová, se společně se svým synem snažila zabránit celosvětové ostudě. Město se tedy muselo během necelých dvou let na Hry připravit. I přes všechny nedostatky je obdivuhodné, že se nakonec uskutečnily. Některé budovy byly nedostavěné a střecha bazénu nebyla dokončena včas. Také je těžké dohledat přesnou výši nákladů, především z důvodu velké rozptýlenosti mezi několika vládními agenturami, které se těmito Hrami zabývaly. Lin a Patnaik (1982) odhadují, že celkové výdaje se pohybovaly mezi 7–10 miliardy rupií⁷. Velmi zanedbatelné byly výnosy z Her (prodej vstupenek, vysílací práva a sponzorské dary), ty činily pouhých 60 milionů rupií, což nestačilo ani na provozní náklady, které byly ve výši 150 milionů rupií. Taktéž se očekával velký počet turistů, kteří měli na Hry přijet. Odhadem jich ale na tuto akci přijelo pouze 200, což samozřejmě vedlo k tomu, že hotely a restaurace byly prázdné (Vinayak, 2009).

Nicméně tyto Hry byly velkým mezníkem pro začátek rozvoje infrastruktury v Dillí. Díky Hrám se začaly stavět sportovní stadiony, hotely, nadjezdy, silnice a v neposlední řadě i sportovní vesnice. Bohužel stavby byly často postavené chaoticky a bez dlouhodobého plánu. Jedním z aspektů, který to potvrzuje, bylo to, že na postavení všeho byly pouze 2 roky a ne 4 – 6 let (Sisodia, 2005).

Dillí vydalo desítky miliard rupií na výstavbu stadionů, avšak práce byly špatně a nekvalitně provedeny. Například střecha bazénu Talkatora nebyla dostavěna. Taktéž byl problém se střechou *Indira Gandhi Indoor Stadium* kde i po několika opravách stále zatékala voda. *The Delhi High Court* zase nesplňoval požární normy. Obdobně na tom byly i ostatní stadiony. Většina těchto stadionů po Asijských hrách nebyla dostatečně využita. Stadiony jsou více využívány pro natáčení filmů a pořádání politických mítinků, než sportovních soutěží. Výjimkou je *The Jawaharlal Nehru Stadium*⁸, který kromě dalšího využití slouží jako start a cíl závodu v půlmaratónu (Vinayak a Debjani, 2006).

Jediným skutečně podařeným projektem těchto Her byla sportovní vesnice v oblasti Siri Fort. Po hrách byl tento komplex převeden na vládní budovy. Rozvoj

⁷ Podle Mezinárodního měnového fondu (1983) byl kurz indické rupie z 30. září 1982 k jednomu americkému dolaru 9,4. Cena Her se tedy pohybovala mezi 745 milionů USD – 1064 milionů USD.

⁸ Jawaharlal Nuhru Stadium byl hlavním stadionem pro Hry Commonwealthu a na tomto stadionu byl skutečně zahajovací a zakončovací ceremoniál Her Commonwealthu. Taktéž to je největší stadion v Dillí a třetí největší v Indii.

tohoto místa měl pravděpodobně největší dopad na město, který společně koreloval s rozvojem v jižním Dillí. Tento region byl vždy rozvíjen, ale jeho důležitost rostla více až po roce 1982. V té době byly postaveny v jižním Dillí 3 ze 4 nadezdů. Důvodem, proč Hry měly hluboký dopad na rozvoj v jižním Dillí, bylo to, že tento region měl již potřebnou infrastrukturu. Byly zde široké silnice, nadezdy pro rychlý přesun dopravy a taktéž zde byla elektřina, voda a další místní vybavení (Vinayak, 2009).

Dalším velkým komplexem, který byl postaven, je *Player's Building*, který byl představen jako VIP komplex určený pro funkcionáře a návštěvy během Her. *Player's Building* však nebyl postaven včas a poté zůstal neobydlen dalších 15 let. Nyní zde mají kanceláře politici a úředníci dillíské vlády.

Důležité ovšem na všech těchto projektech a dalších stavbách jako byly silnice, nadezdy a další infrastruktura bylo to, že stavby měly v podobě Her fixní datum pro dostavbu a díky tomu se vše postavilo za 2 roky a ne, jak to velmi často v indickém kontextu bývá, za 10 či více let (Vinayak, 2009).

Budování potřebné infrastruktury taktéž způsobilo větší nabídku práce. Velké množství lidí hledající práci se tedy přesunulo do Dillí. Populace zde náhle vzrostla z 5,5 milionů obyvatel na 6,5 milionů obyvatel během pár let. Tito pracovníci byli nuceni bydlet v levných budovách a taktéž dostávali minimální pracovní mzdu (Vinayak a Debjani, 2006).

Tyto Hry taktéž vedly ke vzniku Ministerstva sportu, nyní Ministerstvo mládeže a sportu (Sisodia, 2005).

Když bylo město Dillí vybráno k pořádání Her Commonwealthu v roce 2010, naskytla se tedy otázka, nakolik se představitelé města, případně celé Dillí, poučí z nepodařených Asijských Her v roce 1982, a zda tato země je vůbec schopna takovou sportovní událost uspořádat bez větších problémů.

4.3 Průběh výběru místa pro Hry Commonwealthu

Před tím než bude popsáno, jak probíhal samotný výběr místa pro Hry Commonwealthu v Dillí, musíme si nejdříve rozebrat, jak celé řízení pro výběr města Her Commonwealthu probíhá.

Město, které chce kandidovat, nejdříve informuje Federaci Her Commonwealthu prostřednictvím své Asociace Her Commonwealthu o záměru, ucházet se o pořádání

Her Commonwealthu. Potřebné dokumenty kandidujícího města jsou formálně podány 6 měsíců před Valným shromážděním. Poté Evaluační komise Her Commonwealthu navštíví kandidující město a vytvoří hodnotící zprávu. Zpráva je následně každé Asociaci Her Commonwealthu k dispozici a představitelé asociací mají možnost město navštívit a vše si prohlédnout a vyhodnotit. Na následném Valném shromáždění dostane každá delegace kandidujícího města 30 minut na svoji prezentaci, po které následuje debata. Na závěr Valná hromada zvolí město, které bude hostit Hry Commonwealthu. Město je vždy vybráno 8 let dopředu před samotným uskutečněním daných Her (Mishra, Chaudhry a Kothari, 2010)⁹.

4.4 Podání žádosti o pořádání

V květnu roku 2003 Dillí podalo oficiální žádost o pořádání Her Commonwealthu v roce 2010. Ale už zde se ukázaly určité pochybnosti. První z velkých problémů byl ten, že o záměru pořádat tuto sportovní událost neproběhla žádná diskuze ani na státní, ani na veřejné úrovni. V Žádosti o pořádání Her Commonwealthu (*Bid Document*) byly sice dopisy představitelů země, jako například prezidenta Indické olympijské asociace, ministra pro mládež a sport, starosty Dillí a hlavního ministra Dillí, které se přimlouvají za Hry Commonwealthu v Dillí, problém ale byl v tom, že premiér tuto žádost sice schválil v květnu roku 2003, ale v Parlamentu byl tento bod schválen až v září toho roku. Tuto žádost tedy poslanci schvalovali až zpětně, což u tak závažné věci, která ovlivní chod města na dalších několik let dopředu, minimálně není konstruktivní. Neví se ani, kolik procent lidí skutečně tyto Hry v Dillí podporovalo. Například město Hamilton (Kanada), které bylo poraženo právě městem Dillí, ve své zprávě uvádělo, že tyto Hry si přeje 87 % obyvatel města (Hamilton 2010 Commonwealth Games Corporation, 2003).

Jako největší argumenty proč pořádat Hry Commonwealthu právě v Dillí byly v Žádosti o pořádání Her Commonwealthu (2003) vypsány tyto:

1) Indie dnes není pouze druhou největší a stabilní demokracií, ale je také druhou nejlidnatější zemí. Žije zde 16 % světové populace.

⁹ Ačkoliv je v této zprávě uvedeno, že město je vybráno vždy 8 let dopředu, tak při hrách v Manchesteru (2002), Melbourne (2006) a v Dillí (2010) to bylo pouze 7 let dopředu, stejně tak byly vybrány 7 let dopředu budoucí hry v Glasgow (2014) a Gold Coast (2018).

2) Od vyhlášení nezávislosti je Indie v tomto regionu v popředí sportu, vzdělanosti, ve vědě, v technologiích a v uplatňování lidských práv pro všechny. Speciálně její mládež zde hraje velkou roli.

3) Skoro 50 % obyvatel Indie je z věkové skupiny 14 až 34 let, ti budou v budoucnu tvořit společnost v Indii. Vytvořit tedy silný národ s duševní a fyzickou kondicí má důležitý význam.

4) Sport a Hry se stanou součástí běžného života Indů.

Tyto výše zmíněné důvody ale neposkytují dostatečnou odpověď, proč by Indie měla hostit tak velkou událost jako jsou Hry Commonwealthu. Navíc některá tvrzení jsou v Žádosti o pořádání Her Commonwealthu (*Bid Document*) nedostatečně podložena. Nelze jednoznačně říci, že by Hry Commonwealthu přispěly k tomu, aby se sport rozšířil mezi široké vrstvy obyvatelstva. Jak můžeme vidět na příkladu Asijských her v roce 1982, budování nových stadionů nepodpořilo ani nevedlo k větší sportovní kultuře mezi mladými a ani to nemělo za následek dramatický vzestup výkonů indických sportovců. Také pořádání sportovní události není účinný způsob, jak dosáhnout trvalého zvýšení aktivního přístupu lidí ke sportu. Pokud Indie vážně stojí o zvýšení sportovní kultury v zemi, bylo by lepší místo vynaložení jedné velké částky na jednu událost, zlepšit řadu problémů, jako je nedostatek infrastruktury ve venkovských oblastech a koncentrace sportovních zařízení v městských oblastech. Dále chybí dostatek kvalitního a cenově dostupného sportovního vybavení, nedostatečné financování sportu, neintegrace sportu se vzděláním a nedostatečné využití dostupné infrastruktury a její špatná údržba (Mishra, Chaudhry a Kothari, 2010).

Samotná volba města se konala v listopadu 2003 v Montego Bay v Jamajce, kde se rozhodovalo mezi městy Dillí a Hamilton (Kanada). Při samotné volbě bylo zvoleno Dillí, pro které zvedlo ruku 46 představených, za to pro město Hamilton zvedlo ruku 22 představených. Indie, potažmo město Dillí, tedy vyhrála pořádání Her Commonwealthu v roce 2010.

5. Plánování a příprava Her Commonwealthu v Dillí z hlediska infrastruktury

Tato kapitola se nejdříve zabývá samotnou organizací Her Commonwealthu v Dillí. Druhá část se věnuje plánování Her v Dillí obecně a poslední část kapitoly se už blíže dotýká plánování a přípravě Her v jednotlivých oblastech infrastruktury, jako je sportovní vesnice, městská infrastruktura a sportovní infrastruktura.

Sportovní akce a události nejsou pouze otázkou výkonů a diváckých emocí. Každá sportovní událost má na město určité pozitivní i negativní dopady. Ty by se daly dělit na ekonomické dopady, kulturní, politické a environmentální. Samotné dopady na infrastrukturu řadíme do oblasti ekonomických dopadů. V mé práci se budu nejvíce zabývat dopady na infrastrukturu a to z důvodu nejlépe dostupné literatury.

5.1 Organizační komise (*Organising Committee*)

Indická olympijská asociace byla pověřena federací Her Commonwealthu k pořádání a odpovědnosti za Hry. Ta poté v listopadu 2003 po rozhodnutí o pořádání her podepsala společně s tvořící se Organizační komisí Her Commonwealthu v Dillí 2010 (*The Organising Committee Commonwealth Games 2010 Delhi*) smlouvu o pořádání (*Host City Contract*). Organizační komise ale prakticky vznikla až 10. února 2005 a do čela této organizace byl jmenován Shri Suresh Kalmadi¹⁰. Když organizační komise vznikla, Indická olympijská asociace jí podle smlouvy (*Host City Contract*) pořádání Her předala.

V čele organizační komise byl předseda (generální ředitel). Řídící orgán byl sestaven z méně než 500 lidí (*Governing body*). Výkonná rada Organizační komise (*Executive Board*) se skládala z 15 členů, předsedy a generálního tajemníka (zároveň i zástupce předsedy) a 2 členové byli z Indické olympijské asociace a 4 ze sportovních federací, těchto 6 lidí jmenoval samotný předseda. Vládu reprezentovali čtyři členové a z Federace Her Commonwealthu byli zastoupeni pouze 3. Pokud tedy předseda hlasoval s lidmi, které nominoval, měl oproti ostatním v komisi většinu. Dále zde byla *Executive*

¹⁰ Shri Suresh Kalmadi byl taktéž prezident Indické olympijské asociace. To také vyvolávalo velké množství pochybností z důvodu nedostatku věrohodnosti a průhlednosti nad většími projekty spojenými s hrami. Následně po Hrách se pochybnosti ukázaly jako objektivní. Shri Suresh Kalmadi byl totiž 25. dubna 2011 zatknut za nelegální kontrakt se švýcarskou firmou, která zajišťovala Timing-scoring-result systém pro Hry a způsobil tak ztrátu 950 milionů indických rupií státní pokladně. K 19.4.2012 byl kurz 2,747 INR = 1 CZK..

Management Committee, která měla na starosti administrativu a finanční řízení se zaměřením na plánování, provedení, koordinaci a monitoring v rámci celkového rozpočtu schváleného Výkonnou radou. Činnost Organizační komise lze rozdělit do následujících kategorií (obrázek č. 2). Ty odpovídají 34 funkčním oblastem (*Functional Areas*), které byly uvedeny v Hlavním organizačním plánu (*The General Organisation Plan*) připraveném Organizační komisí v srpnu 2007.

Obrázek č 2. Činnost organizační komise

ZDROJ: COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA, 2011–2012

5.2 Plánování

Pořádání Her Commonwealthu vyhrálo Dillí v listopadu roku 2003. Od té doby mělo na přípravu Her 7 let, tedy do října roku 2010. Nicméně, už hned na začátku vše nabralo velké zpoždění z toho důvodu, že od roku 2003 do poloviny roku 2006, kdy se tyto tři roky mohly využít na plánování a následné schválení, se v podstatě nic nekonalo (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012; Mishra, Chaudhry a Kothari, 2010). Potvrzuje to i fakt, že první setkání Organizační komise se událo až 18 měsíců po udělení pořádání Her (Siegel, 2010–2011). Podobný čas na přípravu (tedy 7 let) měly i jiné sportovní události, například Hry Commonwealthu v Melbourne v roce 2006, dále

pak Olympijské Hry v Pekingu a také Olympijské hry v Londýně. Jak Olympijské hry v Pekingu, tak Olympijské hry v Londýně měly tři fáze přípravy. Dva roky na plánování a schválení, čtyři roky na provedení, výstavbu a rozvoj a poté jeden rok na přípravné sportovní závody a zkušební provoz (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012). Dillí rozdělilo fáze přípravy na čtyři, ty můžeme vidět v tabulce č.1.

Tabulka č. 1: Fáze přípravy

Fáze 1	Plánování	Leden 2004 až květen 2006
Fáze 2	Výstavba	Květen 2006 až květen 2008
Fáze 3	Předání	Květen 2008 až prosinec 2010
Fáze 4	Dokončení	Prosinec 2010 až březen 2011

ZDROJ: INDIAN OLYMPIC ASSOCIATION, 2003.

V první fázi – plánování - bylo hlavním úkolem sestavit rámec celkového uspořádání a infrastruktury a připravit přesné odhady nákladů na všechny požadavky. Druhá fáze měla být v návaznosti na fázi první, plus došlo k dalšímu rozšíření funkčních oblastí (*Functional Areas*). Během této fáze měly být finanční prostředky řízeny centrálně. Následně pak měly být přesunuty do jednotlivých funkčních oblastí. Ve třetí fázi poté organizace měly provést kompletní přerozdělení odpovídajících zdrojů do klíčových oddělení. Poslední fáze měla být především obdobím k vyhodnocení výsledků, rozpočtu, evaluaci a archivaci (Indian Olympic Association, 2003). Pokud tedy porovnáme fáze přípravy s Olympijskými hrami v Pekingu a v Londýně, tak první fáze se shodovala. Následné fáze se už ale lišily, například Hry Commonwealthu vůbec nepočítaly se zkušebním provozem. Nepočítal s tím ani Hlavní organizační plán (*General Organisation Plan*), který byl schválen v srpnu 2007 a uvedl taktéž čtyři fáze, plánování, mobilitu, provedení a dědictví. Zde ovšem nebyl uveden žádný časový plán. Je zde problém i v tom, že v Žádosti o pořádání Her Commonwealthu (*Bid Document*) při popisování fází přípravy je více kladen důraz na samotnou organizaci Organizační komise, než na samotné fáze.

Na obrázku č. 3, můžeme vidět, jak příprava Her Commonwealthu skutečně probíhala. Do poloviny roku 2006 nebyla prokázána žádná aktivita spojená s Hrami.

Plánování začalo probíhat až v době, kdy už měla probíhat další fáze, tedy tvoření. Později se k plánování přidala fáze tvoření, takže v době kdy se mělo podle plánu tvořit, se tak plánovalo i tvořilo. V období plánované třetí fáze, se řešily všechny tři fáze najednou.

Obrázek č. 3: Skutečná příprava

Time Line	Janaury - June 2004	July - December 2004	Janaury - June 2005	July - December 2005	Janaury - June 2006	July - December 2006	Janaury - June 2007	July - December 2007	Janaury - June 2008	July - December 2008	Janaury - June 2009	July - December 2009	Janaury - June 2010	July - December 2010	Janaury - June 2011
Plan	Plan				Create				Deliver				Conclave		
Actual	No significant planning activity				Planning		Planning and Creation		Planning, Creation and Delivery				Conclave		

ZDROJ: COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA, 2011–2012.

Taktéž v přípravě, dokončení a následném schválení dvou důležitých dokumentů pro další postup při plánování Her Commonwealthu se Hlavní organizační plán a Hlavní program Her (*Games Master Schedule*) velmi zpozdily a to minimálně o tři roky, což velmi kriticky ovlivnilo přípravu Her. Důležitost těchto dokumentů je v tom, že Hlavní organizační plán udával celkový časový a strukturální rámec organizace Her a Hlavní program Her stanovoval podrobné lhůty pro zahájení a ukončení jednotlivých aktivit (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

Podle Hlavního organizačního plánu měly být ve všech funkčních oblastech připraveny pracovní plány (*Operational plans*). Nicméně, jak udává studie Comptroller and Auditor General of India (2011–2012), bylo připraveno pouze 16 pracovních plánů z celkového počtu 34 v květnu 2009. To ale Organizační komise popřela s tím, že všechny pracovní plány byly dokončeny. Jak píše stejná studie, mnoho z těchto pracovních plánů později podstoupilo různé úpravy a některé plány byly dokončeny až po skončení samotných her. Případně plány nebyly vůbec akceschopné a zůstaly pouze teoretickými vstupy a skutečné aktivity se poté výrazně lišily od daného pracovního plánu.

Také některé plánovací dokumenty se vůbec nezrealizovaly, jako například Plán pro mezinárodní a národní obchodní program nebo Plán pro využití komerčních práv.

5.3 Plánování a příprava v oblasti infrastruktury

Ministerstvo mládeže a sportu a všechny další agentury viděly Hry Commonwealthu jako příležitost opravit, vylepšit a rozšířit sportovní infrastrukturu ve městě. Také se nabízelo zlepšit kvalitu dopravní infrastruktury, zkrášlit ulice, parky a případně upravit kulturní památky.

Pro jednodušší orientaci si tuto část rozdělme na tři oblasti a to sportovní vesnice, kde byli sportovci během Her ubytováni, pak na samotné sportovní areály a stadiony (sportovní infrastruktura) a za třetí městskou infrastrukturu.

5.3.1 Sportovní vesnice

Pro vybudování sportovní vesnice, která měla poskytnout ubytování sportovcům, vedoucím výpravy a dalším lidem účastnících se Her Commonwealthu byla vybrána agentura *Delhi Development Authority* (DDA), která se zabývá územním plánováním a jeho realizací v Dillí. Už od roku 1957 patří mezi hlavní organizace v tomto oboru v Dillí. *Delhi Development Authority* kromě sportovní vesnice měla také vybudovat a mít na starost *Yamuna Sports Complex*, *Siri Fort Sports Complex*, rozvoj 33 ubytovacích zařízení pro turisty a také byty ve čtvrti Vasant Kunj, které stejně tak měly posloužit turistům.

Jak je popsáno v kapitole č. 4.2, sportovní vesnice se stavěla v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP), kde celý projekt budovala firma Emaar MGF. Měly být postaveny hotely a ubytovací jednotky, s následným prodejem.

Sportovní vesnice byla nakonec postavena u řeky Jamuny, nedaleko chrámového komplexu Akšardham, o velikosti 59,28 ha. Samotná identifikace, kde by se mohla sportovní vesnice postavit, proběhla už v květnu 2003, což později příznivě ohodnotila evaluační komise Commonwealth Games Federation ve své zprávě z října 2003 (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011b). Musíme ale podotknout, že

sportovní vesnice byla v Žádosti o pořádání Her Commonwealthu zaznačena jinde a daleko blíže *Jawaharlal Nehru Stadium*, než poté byla později postavena.

Další místo, kde se vesnice mohla postavit, nebylo bráno v úvahu, přestože se zajímavé místo nabízelo v blízkosti *Jawaharlal Nehru Stadium*. Výhoda tohoto místa je ve zkrácení vzdálenosti mezi sportovní vesnicí a *Jawaharlal Nehru Stadium*, což vede k jednoduššímu cestování. Podobně tomu bylo při Asijských Hrách v roce 1982, kdy byla sportovní vesnice ve vzdálenosti do dvou kilometrů od *Jawaharlal Nehru Stadium* (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011b).

Celá sportovní vesnice měla podle plánů ubytovat 8 500 sportovců v dvou- až tří-lůžkových apartmánech. Vesnice také zahrnovala jídelny, tréninkové a rekreační centrum, zdravotní středisko, nákupní centrum a další zařízení.

Samotná výstavba sportovní vesnice tedy začala 14. září 2007, kdy *Delhi Development Authority* podepsala smlouvu s firmou Emaar MGF. Předpokládaný čas na výstavbu byl 30 měsíců, sportovní vesnice měla být dokončena v březnu 2010. Nicméně už v listopadu 2008 firma opakovaně žádala *Delhi Development Authority* k poskytnutí finanční podpory pro dokončení projektu. V únoru 2009 firma Emaar MGF více naléhala na *Delhi Development Authority* pro nutnou finanční podporu, pod hrozbou nedokončení projektu ve stanoveném čase. Jak se později ukázalo, firma nutné peníze absolutně nepotřebovala a projekt by byla schopna postavit bez finanční podpory (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011b). V květnu 2009 *Delhi Development Authority* došla k názoru, že firmě pomůže odkoupením 333 apartmánů v hodnotě 160 milionů USD, které doposud nebyly prodané (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

Skutečné předání jednotlivých budov proběhlo od června 2010 do srpna 2010 tedy téměř 3 měsíce po domluveném termínu. Vybavení apartmánů bylo firmou ITDC dokončeno 31. srpna 2010. Teprve po předání došlo ke zjištění velkých nedostatků a problémů spojených s nekvalitní výstavbou. Mezi největší problémy patřilo a) zvlnění podlahy, b) velký únik spodních vod ve výtahových šachtách, c) vadné izolace teras, které vedly k průsakům vody v apartmánech, d) špatný sklon podlahy v koupelně, e) hromadění vody v suterénu, f) v některých apartmánech nedostatky v provedení jednofázového napájení, g) odpadky vloženy v základech, h) ucpání odpadních trubek, ch) nedokončení terénních úprav. Kromě výše uvedených problémů byly také problémy s čistotou v apartmánech (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012). *Delhi Development Authority* a dillíská vláda byla nucena navýšit značné prostředky k tomu,

aby bylo vše do začátku Her v pořádku. Úplné dokončení stavby bylo 13. prosince 2010 (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011b).

5.3.2 Městská infrastruktura

Nutným cílem pro zdárný průběh Her Commonwealthu bylo vylepšit silniční a dopravní infrastrukturu a proto dillíská vláda zahájila velmi ambiciózní program pro modernizaci městské infrastruktury. V prosinci 2006 komise skládající se z vlády Dillí, plánovací komise a člena sekretariátu představila prezentaci s komplexním městským rozvojovým plánem pro Hry Commonwealthu. Prezentace mimo jiné zahrnovala modernizaci letiště s připojením na město pomocí metra, silnic a obchvatů. Dále pak připojení metra a silnic k *Jawaharlal Nehru Stadium* a k sportovní vesnici. Prezentace také navrhovala 24 nadjezdů a mostů a 12 parkovacích ploch, upravení *Connaught Place*, okolí Nového Dillí, železniční stanice Staré Dillí, *Chandni Chowk* a Páteční mešity. Dále se zde objevily požadavky na odvodnění, odpadní a kanalizační systém a elektrické napájení (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

V celkovém plánování ale chybělo vyhodnocení opravdových potřeb a požadavků a nebyla zde zahrnuta skutečná perspektiva pro město jako takové. Také zde nebyla úplná spojitost některých projektů s Hrami. To se také odrazilo i na tom, že každý zdroj dává důležitost jiným projektům a pouze 25 projektů ze 76 přímo souviselo s Hrami (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011a).

Comptroller and Auditor General of India (2011–2012) dělí projekty do 6 kategorií, a) zkrášlení ulic a sadové úpravy, b) obnova pouličního osvětlení, c) silniční značení, d) mosty a nadjezdy, e) renovace *Connaught Place*, f) další projekty.

5.3.2.1. Zkrášlení ulic a sadové úpravy

Zkrášlením ulic a sadovými úpravami bylo myšleno obecné zlepšení kvality ulic a veřejného prostoru pro pěší a cyklisty, stejně jako pro automobily. Mezi to byly zařazeny terénní úpravy volných míst, informační kiosky, veřejné toalety, zařízení pitné vody a telefonních automatů, výstavba laviček a autobusových zastávek, výsadba rostlin a další. Už v roce 2004 vláda Dillí rozhodla o zkrášlení ulic na Hry Commonwealthu, ale až do května 2008 byly projekty nečinné, až v této době vláda Dillí začala vybírat

poradce. Původně podle projektu byla navrhována rekonstrukce v okolí silnic v celkové délce 20 km, celková délka nakonec skončila na 73,48 km. Původní myšlenka dodělat všechny projekty do zahájení Her Commonwealthu se nenaplnila, a to především z důvodu špatné přípravy a nedostatečného plánování (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

Zde je ale nutné říci, že do této kategorie patřilo také bourání slamů ve městě a následné odsunutí lidí za město, bez následné kompenzace (Mishra, Chaudhry a Kothari, 2010).

Ačkoliv o tom v žádné zprávě nebyly zmínky, dala by se sem zařadit i úprava čtvrti Paharganj¹¹. Zde se nachází velmi úzké ulice a ve špičce zde dochází k dopravním problémům. Došlo tedy k rozšíření ulic, kde byla část domů zbourána, z důvodu lepší dopravní situací (Sonkar, 2010).

5.3.2.2. Renovace pouličního osvětlení

Celý projekt pro modernizaci pouličního osvětlení byl navržen v červnu 2006, s dokončením projektu za 2 roky. Následné specifikace pro pouliční osvětlení byly dokončeny v řádném projednání 24. prosince. Pro realizaci projektu byly vybrány 3 agentury, PWD, MCD a NDMC. Dohromady bylo v plánu provést osvětlení na 807,39 km (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011a). Žádná agentura projekt za 2 roky neudělala. PWD plánovala v lednu 2007 dokončit projekt v únoru 2009, avšak práci dokončila až v září 2010. MCD měla podle plánu první fázi dokončit 9. července 2009, nicméně ji dokončila až 2. srpna 2010 a druhou fázi měla dokončit 7. července 2010, ale datum dokončení bylo až 24. září 2010. NDMC svůj projekt zakončila v listopadu 2010 (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

5.3.2.3. Silniční značení

V rámci příprav na Hry Commonwealthu vláda Dillí rozhodla v únoru 2006, že by silnice na příkladu evropských měst měly být kompletně označeny. Následně poté byla zahájena práce na vizualizaci značek. Samotné označení proběhlo mezi únorem 2009 a říjnem 2009 (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011a).

¹¹ Paharganj je čtvrt', kde je velký výskyt hotelů a penzionů především pro turisty a očekávalo se, že většina turistů se během Her Commonwealthu ubytuje právě zde.

5.3.2.4. Mosty a nadjezdy

Pro zlepšení a zajištění dopravní infrastruktury a celkové obslužnosti během Her Commonwealthu se vláda Dillí rozhodla pro 25 projektů na výstavbu nových silnic a mostů. Jeden projekt začal výstavbu v roce 2004, jeden 2005 a jeden 2006. V první půlce roku 2007 začalo 7 projektů a v druhé půlce roku 2007 se začalo s výstavbou 4 projektů. Tři projekty začaly v první půli roku 2008, 4 projekty v druhé půli roku 2008 a dva začaly až v roce 2009. Z těchto 25 projektů, bylo plně dokončeno 17 a 8 projektů bylo v podstatě dokončeno a otevřeno k provozu (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

5.3.2.5 Renovace *Connaught Place*

Connaught Place je jedno z největších finančních, komerčních a obchodních center v Dillí a taktéž má historickou hodnotu. Jeho renovace se také objevila v Hlavním dillíském plánu pro rok 2021 (*Master Plan for Delhi 2021*). V dubnu 2004 předseda NDMC navrhl opravit *Connaught Place* do Her Commonwealthu. Detailní projekt byl předložen až v únoru 2008, ke schválení došlo až v listopadu roku 2008 a bylo tedy nepředstavitelné, že by celá renovace proběhla do Her Commonwealthu. (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012). Stejný zdroj také uvádí, že celkové dokončení renovace *Connaught Place* se už blížilo ke konci v březnu 2011, nicméně podle některých zpráv v polovině června roku 2012 ještě renovace *Connaught Place* nebyla dokončena. Poslední datum dokončení byl stanoven na 31. prosince 2012 (The Times of India, 2012; The Pionner, 2012).

5.3.2.6. Další projekty

Do této kategorie je zařazen profesionální mobilní telekomunikační systém TETRA speciálně pro pohotovostní servis a vládní agentury. Vláda se rozhodla zavést tento systém po dobu Her Commonwealthu na základě zkušenosti z Olympijských her v Peking.

Dále sem patří dopravní servis během Her Commonwealthu pro přepravu sportovců, novinářů a funkcionářů. Během roku 2008 a 2009 bylo koupeno 3125 nízkopodlažních autobusů. S tím souvisí výstavba 60 informačních budek a výstavba

autobusových zastávek. Do Her Commonwealthu bylo postaveno z plánovaných 1500 autobusových zastávek pouhých 472.

Taktéž vláda Dillí měla v plánu posílit elektrickou síť o výstavbu nové 1250 MW elektrárny a být tak více nezávislý na cizích zdrojích, tento cíl ovšem nebyl splněn taktéž z důvodu zpoždění výstavby (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

5.3.3 Sportovní infrastruktura

Hry Commonwealthu se staly dobrou příležitostí opravit a vylepšit sportovní infrastrukturu ve městě. Jak můžeme vidět na obrázku č. 4, tak podle Žádosti o pořádání Her Commonwealthu bylo v plánu opravit, rekonstruovat nebo postavit 5 center a 9 stadionů, kde by se soutěžilo. Také je zde vyznačena sportovní vesnice blíže *Jawaharlal Nehru Stadium*, než nakonec byla postavena (viz. obrázek č. 5).

Všechna dějiště Her Commonwealthu pak můžeme vidět na obrázku č. 5. Konečný počet stadionů a tréninkových center byl nakonec oproti původnímu plánu jiný. Na hrách Commonwealthu se soutěžilo v 17 sportech na 16 stadionech, k tomu bylo postaveno nebo upraveno 26 tréninkových center, z toho bylo 10 tréninkových center pod Dillískou univerzitou (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011d). Některé stadiony na obrázku nejsou zaznačeny z důvodu toho, že spadají pod větší komplex. Na Obrázku č. 5 také můžeme vidět místa, které sloužila pouze k tréninku, jako je *Chhatrasal Stadium*, *Saket Sports Complex*, *Shivaji Stadium*, *DPS R.K. Puram* a *Ludlow Castle Hall* (Comptroller and Auditor General of India, 2009).

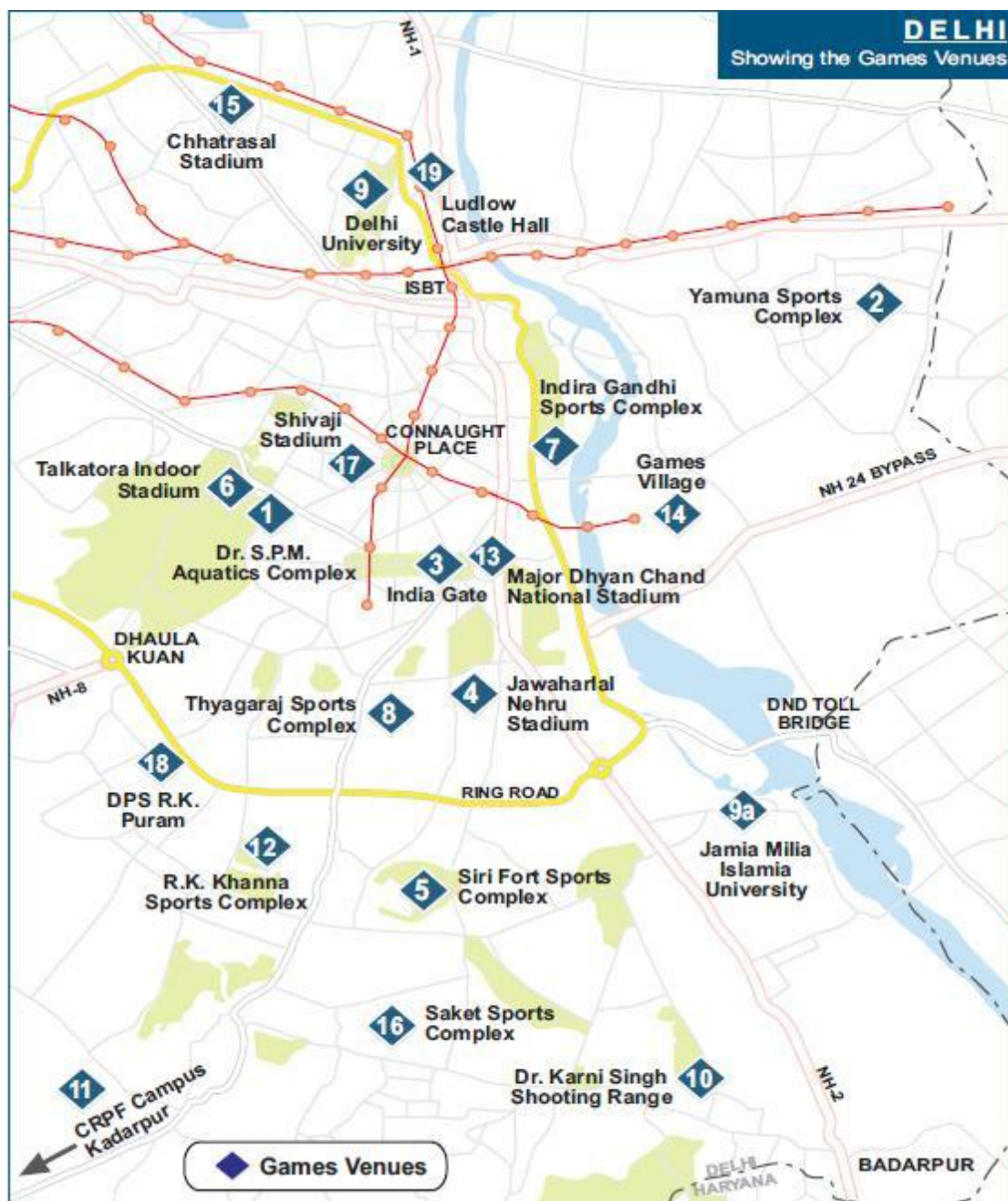
Oba obrázky se od sebe liší již zmíněnou polohou sportovní vesnice, dále oproti původnímu plánu přibylo značné množství sportovních stadionů či komplexů. Hlavní stadiony nebo komplexy jako je *Jawaharlal Nehru Stadium*, *Indira Gandhi Sports Complex* a *Talkatora Indoor Stadium* se oproti původnímu plánu nezměnily. Naopak *Siri Fort Sports Complex* byl původně v plánu jako tréninkové centrum, ale nakonec se zde soutěžilo v badmintonu a squashu.

Obrázek č. 4: Původně plánované stadiony

ZDROJ: INDIAN OLYMPIC ASSOCIATION, 2003

Obrázek č. 5: Dějiště Her Commonwealthu

ZDROJ: COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA, 2009

Samotnou přípravu sportovních stadionů provázelo zpoždění na všech úrovních. Konečný výběr sportovních disciplín a místa konání soutěží byl schválen až v lednu 2006. Díky tomu se pak logicky zpozdil výběr firem a následně i provedení samotné práce a předání. Jak můžeme vidět v tabulce č. 2, ani jedna stavba nebyla dokončena podle původního plánu. Pozdní dokončení následně vedlo k tomu, že většina testovacích

závodů, které byly plánovány na začátek roku 2010, se musela přerušit, nebo úplně zrušit (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012).

Tabulka č. 2: Přehled sportů, datum zahájení stavby, plánované dokončení stavby a datum dokončení.

Sport	místo	Datum zahájení stavby	Plánované dokončení stavby	Datum dokončení
Atletika	J.N.Sports Complex	Srpen 2007	Listopad 2009	Září 2010
Lukostřelba	Yumuna Sports complex	Březen 2009	Prosinec 2009	Červen 2010
Vodní sporty	Dr.SPM aquatics complex	Listopad 2007	Říjen 2009	Září 2010
Box	Talkatora Indoor Stadium	Prosinec 2007	Říjen 2009	Červen 2010
Badminton a squash	Siri Fort Complex	Leden 2008	Prosinec 2009	Září 2010
Cyklistika	IG sports Complex	Leden 2009	Březen 2010	Srpen 2010
Gymnastika ¹²	MDC national Stadium	Leden 2008	Říjen 2009	Červenec 2010
Pozemní hokej	J.N.Sports Complex	Září 2007	Září 2009	Červen 2010
Bowls	Thayagraj Sports Complex	Říjen 2009	Prosinec 2009	Srpen 2010
Netbal	J.N.Sports Complex	Září 2007	Září 2009	Červen 2010
Rugby	Delhi University	Září 2008	Leden 2010	Srpen 2010
Střelba	Dr. Karni Singh Shooting Range	Listopad 2008	Prosinec 2009	Srpen 2010
Střelba	CRPF Campus Kadarpur	Březen 2009	Prosinec 2009	Červenec 2010
Zápas	IG sports Complex	Srpen 2008	Prosinec2009	Září 2010
Vzpírání	J.N.Sports Complex	Duben 2008	Prosinec2009	Září 2010
Stolní tenis	Yamuna Sports Complex	Leden 2008	Prosinec2009	Srpen 2010
Tenis	Dr. R. K Khanna Tennis Complex	Červen 2008	Prosinec2009	Srpen 2010

ZDROJ: HIGH LEVEL COMMITTEE FOR COMMONWALTH GAMES 2010, 2011d

¹² Jak ale bylo zjištěno z jiných zdrojů, gymnastika byla uskutečnila v IG sports Complex, pozemní hokej se odehrál na MDC national Stadium, netball byl uspořádán na Thayagraj Sports Complex a bowls naopak na J.N.Sports Complex (Government of India, 2010 a Comptroller and Auditor General of India, 2009).

6. Rozpočet Her Commonwealthu

Tato kapitola se v úvodu věnuje dřívějším sportovním událostem a jejich finanční nákladnosti. Dále se zabývá celkovým rozpočtem Her Commonwealthu a následně rozpočtu v oblasti sportovní vesnice, městské infrastruktury a sportovní infrastruktury.

Před hodnocením toho, zda mají sportovní události pozitivní vliv na společnost hostitelské země, případně města, si musíme uvědomit, jestli prostředky vynaložené na sportovní událost, které jsou financované především z veřejných prostředků, mají prospěch pro společnost jako celek, anebo pouze pro úzkou skupinu lidí. Na velké sportovní události se sice dávají čím dál větší finanční prostředky, nutno ale dodat, že v posledních letech je vnímáno pořádání velkých sportovních událostí spíše jako prestiž s případným budoucím ekonomickým profitem, obnovou městské infrastruktury a taktéž velkým mediálním ohlasem. Jde tedy více o zviditelnění města a nejde hodnotit pouze úspěch podle zisku, případně ztráty (Vinayak, 2006).

Nicméně, podíváme-li se do historie velkých sportovních událostí jako jsou olympijské hry a hry Commonwealthu zjistíme, že za poslední dobu se samotné náklady spojené s hrami zvětšovaly a zároveň málokterá akce byla finančně návratná. Všechny nedávné Letní olympijské hry byly až na Hry v Los Angeles v roce 1984 finančně ztrátové (Preuss, 1998).

Ve srovnání s olympijskými hrami není tolik veřejně dostupných informací o nákladech relativně levnějších her Commonwealthu. Nicméně první Hry Commonwealthu v Hamiltonu v roce 1930 stály pouhých 45 tisíc USD. Už Hry Commonwealthu v Edinburghu v roce 1986 stály 14 milionů USD se vzniklým deficitem 4,3 milionů USD. Následující Hry v Aucklandu v roce 1990 stály už 54 milionů USD a Hry v Manchesteru v roce 2002 stály 1,2 miliardy USD. Jedinou výjimkou stoupajícího trendu byly pouze Hry v Kuala Lumpur roku 1988, kde původní plán rozpočtu byl 33 milionů USD, není však známo, kolik hry skutečně stály (Hazards Centre, 2007).

6.1 Celkový rozpočet

Když Indická olympijská asociace v roce 2003 podala nabídku na pořádání Her Commonwealthu v roce 2010, vláda Indie v podstatě neměla vůbec žádnou představu ani odhad, kolik by Hry mohly stát. Indická olympijská asociace tedy v Žádosti o

pořádání Her Commonwealthu (2003) uvádí odhad ceny Her pouze 266,65 milionů USD (1200 crore indických rupií)¹³. V tabulce č. 3 můžeme vidět, jak v žádosti vypadal návrh rozpočtu.

Tabulka č. 3: Návrh rozpočtu v Žádosti o pořádání Her Commonwealthu

Předpokládané výdaje	v milionech UDS
Městské výdaje	210,12
Hlavní opravy a výdaje na údržbu	23,23
Vedlejší výdaje	33,30
Celková částka	266,65

ZDROJ: INDIAN OLYMPIC ASSOCIATION, 2003

V městských výdajích jsou čtyři podskupiny.

První je stavba nových stadionů, zde byl rozpočet odhadnut na 20,94 milionů USD, dodatečné vybavení a úpravy v již existujících stadionech mělo pokrýt 8,69 milionů USD. Nákup technického vybavení pro Hry měl činit 16,66 milionů USD a jako poslední část byla výstavba ubytovacích zařízení pro zúčastněné, ty měly stát 163,83.

Hlavní opravy a výdaje na údržbu se dělily na dvě podskupiny. Na modernizaci existujících stadionů bylo vyhrazeno 18,15 milionů USD a na opravy a modernizaci již existujícího technického vybavení bylo vyhrazeno 5,08 milionů USD.

Ve vedlejších výdajích potom byly zařazeny výdaje jako bezpečnostní servis, dopravní servis a také výdaje na zkrášlení ulic, to jsou mimo jiné úpravy chodníků, sázení zeleně a výstavba veřejného osvětlení. V konečném důsledku bylo pod nálepku zkrášlení měst zahrnuto i bourání slamů a následné přesídlení lidí za město (Dupont, 2011).

Jak můžeme vidět níže v tabulce č. 4, tak necelou polovinu předpokládaných zdrojů financí měly tvořit dotace z veřejného rozpočtu. Největší částkou mělo přispět

¹³ Většina zdrojů udává veškeré informace o cenách v crore, což je v jihoasijském číselném systému 10⁷. Tedy jeden crore se rovná deset milionů. Jihoasijský číselný systém se vyskytuje především v Indii, Pákistánu, Bangladéši a Nepálu. Všechny částky jsou udávány v USD z důvodu lepší orientace. Přičemž kurz indické rupie k USD byl převáděn z 3.října 2010 v poměru 45/1.

město Dillí a to 107 milionů USD, následujících 7,82 milionů USD měla na Hry Commonwealthu přispět vláda Indie a zbylých 0,25 milionů USD organizační komise.

Tabulka č. 4: Předpokládané zdroje financí

Předpokládané zdroje financí	v milionech UDS
Granty (dotace)	115,07
Prodej bytů ¹⁴	106
Příjmy z Her	186,59
Provozní výdaje Her	141,01
Přebytek z provozu Her	45,58
Celková částka	266,65

ZDROJ: INDIAN OLYMPIC ASSOCIATION, 2003

Zde se nabízí otázka, co bylo myšleno přebytkem z provozu Her. V Žádosti o pořádání Her Commonwealthu bylo uvedeno, že provozní výdaje na Hry, jako je technické zajištění průběhu Her, otevírací a zahajovací ceremoniál nebo administrativní výdaje, budou stát 141,01 milionů USD. Tuto částku měly pokrýt příjmy z Her, což je prodej vysílacích práv, sponzoring a příjem z lístků, které měly činit 186,59 milionů USD. Tím by vzniknul očekávaný přebytek 45,58 milionů USD, který by byl použit jako potřebný zdroj financí. Hry by tedy zůstaly bez dalšího deficitu.

Avšak jak se ukázalo později, rozpočet, který byl odhadován, vůbec neodpovídal finální ceně. Oproti původní předpokládané ceně 266,65 milionů USD¹⁵ vzrostla cena podle Comptroller and Auditor General of India (2011–2012) asi patnáctkrát, na cenu 4,118 miliard USD¹⁶. Cena ovšem nezahrnuje investice některých agentur a to zejména *Delhi Metro Rail Corporation*, *Aiports Authority of India* nebo *Delhi International*

¹⁴ Viz. kapitola rozpočet na sportovní vesnici

¹⁵ 1200 crore indických rupií

¹⁶ 18 532,31 crore indických rupií.

Aiport Limited, kde za posledních 10 let docházelo k velkým investicím. Nicméně odhady skutečné ceny se liší. Například Siegel (2010–2011) říká, že Hry v Dillí byly nejdražší Hry Commonwealthu v historii a stály 6,6 miliard USD. Asi největší částku udávala organizace Child Rights and You (2011), podle které Hry stály s veškerými výdaji 14,44 miliard USD. Oproti tomu Mishra, Chaudhry a Kothari (2010) odhadují celkové výdaje něco mezi 2,2 miliardy USD a 6,6 miliard USD a High Level Committee for Commonwealth Games 2010 (2011c) udává celkovou částku 6,22 miliard USD. Pro srovnání celkové příjmy města Dillí pro rok 2008–2009 byly 5,846 miliard USD a celkové výdaje pro stejný rok činily 4,489 miliard USD (Government of National Capital Territory of Delhi, 2010).

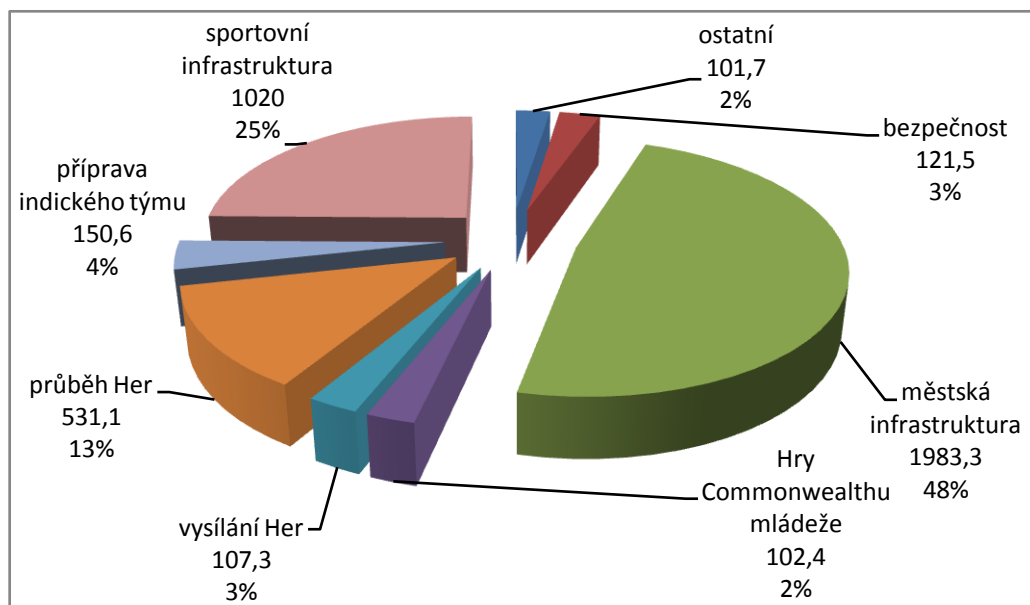
Důvodů takového nárůstu oproti původní předpokládané ceně je hned několik. Původní předpoklad ceny byl absolutně nerealistický, protože vůbec nebral v potaz velké změny ve sportovních a technologických požadavcích mezinárodních sportovních federací od Asijských her roku 1982 a z toho vyplývající růst cen. To znamená, že většina staveb musela být kompletně přebudována a nejen pouze upravena. Stejně jako Asijské hry byly Hry Commonwealthu brány jako důvod k opravě mostů, nadezdů a silnic a další infrastruktury. Tyto věci nebyly řádně naplánovány a stanoveny na začátku. Projekty byly schváleny a přidány k celkovému rozpočtu až v roce 2007 a 2008. Taktéž v původním rozpočtu nebyla brána v úvahu příprava indického týmu na Hry. Tomuto týmu bylo přiděleno v únoru 2008 150 milionů USD (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012). Další důvod, proč ceny vzrostly oproti původnímu návrhu, bylo špatné a pozdní plánování a následná pozdní výběrová řízení na určité projekty. Tudiž se největší aktivita odehrávala v posledních dvou letech před zahájením a to samozřejmě vedlo k větší naléhavosti na dostavění projektů a logicky tedy muselo docházet k větším kompromisům ohledně finální ceny (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012; Mishra, Chaudhry a Kothari, 2010). Nemalý dopad na zvýšení cen měla také korupce, kde byl zatčen i ředitel organizační komise Suresh Kalmadi (Yenamandra, 2011).

Pokud budeme brát výslednou cenu podle *Comptroller and Auditor General of India*, která činila 4,118 miliard USD, máme tu dva grafy, které ukazují rozdělení rozpočtu do jednotlivých kategorií a kdo se na rozpočtu podílel.

V grafu č. 1. můžeme vidět rozdělení rozpočtu v jednotlivých kategoriích. Skoro polovina rozpočtu celkové částky Her Commonwealthu šla na úpravu městské infrastruktury a čtvrtina rozpočtu šla na sportovní infrastrukturu. Třináct procent stál

celkový průběh Her, přičemž v této sekci byl zahrnut otevírací a zahajovací ceremoniál. Část rozpočtu také tvořily Hry Commonwealthu mládeže, které se uskutečnily o 2 roky dříve, tedy v roce 2008 ve městě Pune (Maharáštra).

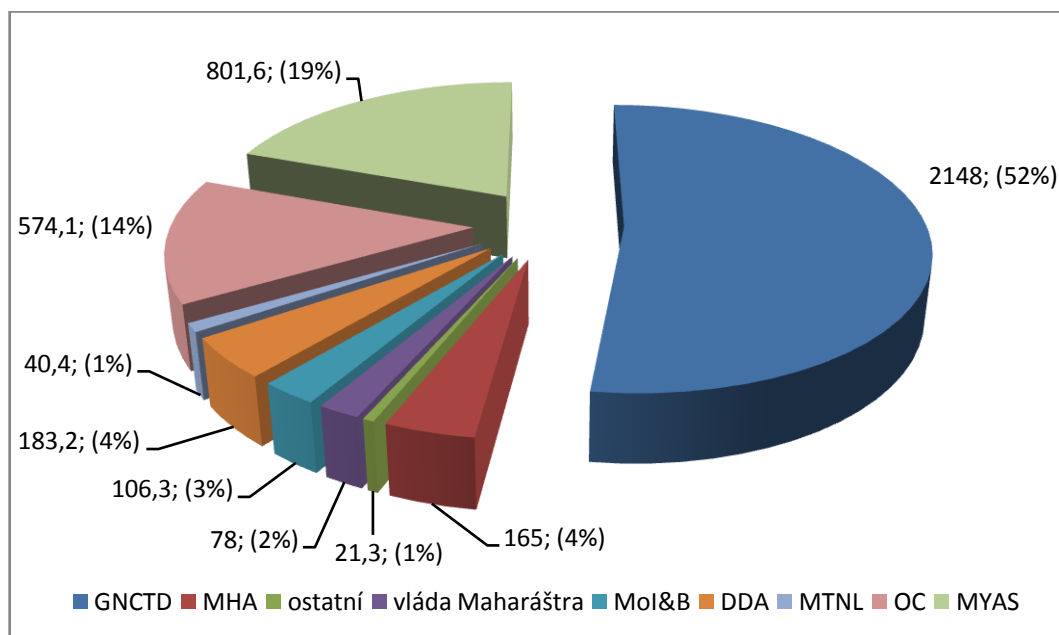
Graf č. 1: Rozdělení rozpočtu do jednotlivých kategorií (výdaje v milionech USD).

ZDROJ: COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA, 2011–2012

Na grafu č. 2. můžeme vidět jednotlivé investory. Nejvíce financí poskytla vláda města Dillí. Ministerstvo mládeže a sportu vydalo celkem 802 milionů USD, což bylo 19 % z celého rozpočtu. Organizační komise přispěla 575 miliony USD. Čtyřmi procenty se podílelo Ministerstvo vnitra a podobnou částkou taky *Delhi Development Authority*, která mimo jiné stavěla sportovní vesnici. Za zmínku ještě stojí vláda státu Maharáštra, která se finančně podílela na Hrách Commonwealthu mládeže, které se odehrály, jak už bylo zmíněno, v Pune. Hry Commonwealthu mládeže však také patří pod hlavníčku Her Commonwealthu.

Graf č. 2: Jednotliví investoři Her Commonwealthu (v milionech USD)

poznámka: vysvětlení jednotlivých zkratk se nachází v kapitole Seznam použitých zkratk

ZDROJ: COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA, 2011–2012

6.2. Rozpočet na sportovní vesnici

V Žádosti o pořádání Her Commonwealthu byla předpokládaná cena na výstavbu sportovní vesnice 163,83 milionů USD, z toho 106 milionů USD mělo být získáno z prodeje 2-3 lůžkových apartmánů, postavených pro účastníky Her Commonwealthu (Indian Olympic Association, 2003).

V srpnu roku 2003 guvernér Dillí Shri Vijai Kapoor důrazně doporučil využít sportovní vesnici po Hrách jako ubytovnu studentů vysokých škol. Nicméně v květnu roku 2005 skupina ministrů (*Group of Ministers*) rozhodla, že sportovní vesnice po Hrách nebude sloužit jako ubytovna pro studenty z důvodu obtížné údržby. Pro financování sportovní vesnice a následné využití tedy byly tři možné scénáře, a) postavit sportovní vesnici zcela z vládních zdrojů, b) účast soukromého sektoru prostřednictvím dražby pozemků pro stavbu hotelů, penzionů a apartmánů, c) Partnerství veřejného a soukromého sektoru (*Public Private Partnership*)¹⁷ ve výstavbě

¹⁷ PPP je obecný pojem pro spolupráci veřejného a soukromého sektoru vzniklé za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb. Jednotlivé varianty PPP, jsou-li odborně a úspěšně aplikovány, zvyšují kvalitu i efektivnost veřejných služeb včetně výkonu státní správy a urychlují realizaci významných infrastrukturních projektů s pozitivním dopadem

hotelů a obytných apartmánů. Skupina ministrů nakonec rozhodla k postavení sportovní vesnice pomocí partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP).

Smlouvu o výstavbě sportovní vesnice (*The Project Development Agreement*) *Delhi Development Authority* podepsala 14. září 2007 s firmou Emaar MGF. Celková cena celého projektu je podle dostupných informací firmy Emaar MGF 364 milionů USD. Avšak bylo zjištěno, že celkové finanční prostředky vložené do projektu byly vyšší, a to 524 milionů USD, protože prostředky firmy získané ze záchranného balíku od *Delhi Development Authority*, byly firmou převedeny a uváděny jako zisk a dále se tedy pak mohly používat ke splacení již vzniklých úvěrů (*High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011b*).

6.3. Rozpočet na městskou infrastrukturu

Výdaje na samotnou úpravu městské infrastruktury v Žádosti o pořádání Her Commonwealthu v podstatě nebyly zahrnuty, výjimka je pouze zkrášlení ulic, která měla činit 16,6 milionů USD (*Indian Olympic Association, 2003*). Konečné částky se ale nakonec dostaly do úplně jiné cenové úrovně.

Údaje o konečných cenách na městskou infrastrukturu se liší. Jeden z důvodů je ten, že každý dokument zahrnuje do své zprávy jiné projekty. Jak můžeme vidět na grafu č. 1, tak výdaje na městskou infrastrukturu podle *Comptroller and Auditor General of India (2011–2012)* činily 1,983 miliardy USD. Podle *High Level Committee for Commonwealth Games 2010 (2011a)* vláda Dillí rozdělila výdaje plánované pro Hry Commonwealthu na dvě části. V první části byly projekty označeny jako Projekty Her Commonwealthu (*Commonwealth Games Projects*). Do této části bylo zahrnuto 25 projektů se schváleným rozpočtem 833,7 milionů USD. Jako druhá část byly označeny projekty pod názvem Projekty pro zlepšení města (*City improvement Projects*). Zde bylo zahrnuto 51 projektů s celkovou částkou 5,522 miliard USD. Dohromady tedy projekty obou částí činily 6,355 miliard USD. Je ale nutné podotknout, že do této částky ještě nabylo zahrnuto mnoho projektů, které byly realizovány delší dobu. Případně projekty, které byly už dokončeny, ale ceny z jistých důvodů zahrnuty nebyly, jako

na rozvoj ekonomiky. Podstatou úspěšného projektu PPP je předpoklad, že většího přínosu pro veřejný sektor může být dosaženo využitím schopností a zkušeností soukromého sektoru a rozdělením rizik mezi zúčastněné strany tak, že každá strana nese takové riziko, které dokáže nejlépe řídit. Službou se v případě PPP myslí komplexní zajištění aktiva (např. dálnice, věznice apod.) provozování (*CzechTrade, 2011*).

například renovace *Connaught Place*. Na druhou stranu v této části byly zahrnuty výdaje na metro činící 3,759 miliard USD.

Pokud bychom tedy z druhé části odečetli 402 milionů USD za nákup nízkopodlažních autobusů, 597,5 milionů USD za energetickou infrastrukturu a již zmíněných 3,759 miliard USD za výdaje spojené s metrem, celkové výdaje za 52 projektů i společně s první částí činily 1,597 miliard USD *High Level Committee for Commonwealth Games 2010* (2011a).

Musíme ale vzít v úvahu, že *High Level Committee for Commonwealth Games 2010* (2011a) nezahrnuje výdaje na renovaci *Connaught Place*, ty naopak *Comptroller and Auditor General of India* (2011–2012) zahrnuje a podle této zprávy výdaje činily 149 milionů USD. V případě zahrnutí renovace *Connaught Place* by se od sebe výdaje v jednotlivých dokumentech odlišovaly o 234 milionů USD.

6.4. Rozpočet na sportovní infrastrukturu

V Žádosti o pořádání Her Commonwealthu bylo pro sportovní infrastrukturu vyhrazeno 20,94 milionů USD na výstavbu nových stadionů, na dodatečné vybavení a úpravy v již existujících stadionech bylo vymezeno 8,69 milionů USD a nákup technického vybavení pro Hry měl činit 16,66 milionů USD. Na modernizaci již existujících stadionů bylo vyhrazeno 18,15 milionů USD a na opravy a modernizaci již existujícího technického vybavení bylo vyhrazeno 5,08 milionů USD. Dohromady tedy pro sportovní infrastrukturu bylo plánováno 69,52 milionů USD (*Indian Olympic Association*, 2003).

Konečné výdaje se ale nakonec dostaly do jiných rovin. Jak můžeme opět vidět na grafu č. 1, výdaje na městskou infrastrukturu podle *Comptroller and Auditor General of India* (2011–2012) činily 1,020 miliardy USD. *High Level Committee for Commonwealth Games 2010* (2011d) konečnou cenu vypočítává na 1,0105 miliardy USD. Z toho 826,26 milionů USD bylo vynaloženo na přípravu stadionů, kde se soutěžilo a závodilo a 184,24 milionů USD bylo vynaloženo na přípravu tréninkových center. Mezi největší položky rozpočtu činily výdaje na opravu *The Jawaharlal Nehru Stadium* 213,5 milionů USD a *Indira Gandhi Stadium Complex*, který stál 148,6 milionů USD.

7. Průběh Her Commonwealthu

Tato kapitola se věnuje průběhu Her Commonwealthu. Je ale nutné dodat, že o samotném průběhu Her (mimo sportovních záležitostí) existuje málo relevantních zdrojů.

Samotný začátek Her nejdříve provázely problémy. 12 dnů před zahájením spadl most pro pěší nedaleko *Jawaharlal Nehru Stadium* a zranil 23 lidí, následující den se propadla část střechy stadionu pro vzpírání. Také se delší dobu spekulovalo, zda je sportovní vesnice připravena poté, co byly zveřejněny fotky některých apartmánů, které nebyly úplně čisté. Z tohoto důvodu některé výpravy odložily příjezd a někteří sportovci do Indie vůbec nepřijeli (Walker, 2010 a McEvoy, 2010).

I přes tyto problémy, které se podařilo na poslední chvíli vyřešit, byly Hry Commonwealthu zahájeny 3. října slavnostním zahajovacím ceremoniálem na *Jawaharlal Nehru Stadium*. Samotný průběh Her se už obešel bez větších problémů.

Ačkoliv se sportovní vesnice potýkala s problémy, sportovci zde byli nakonec ubytováni. Není ale možné dohledat přesný počet lidí, který zde byl ubytován, ani skutečný počet využitých apartmánů.

Pro lepší a rychlejší přesun sportovců během Her byl vymezen na důležitých silnicích jeden pruh pouze pro autobusy sloužící Hráům. Mezi zářím a říjnem 2010 bylo staženo z pravidelného rozpisu městské dopravy 1338 řidičů autobusu a následně připojeno k 600 autobusům pendlujících během Her (Comptroller and Auditor General of India, 2011–2012). Tato samotná opatření přinesla dobré výsledky. Dopravní situace byla v průběhu Her bez problému (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011a).

Jediným problémem se sportovním zázemím bylo opoždění rekonstrukce tréninkového centra *Shivaji Stadium*, které mělo být během Her k dispozici pozemním hokejistům (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011d). Ti nakonec trénovali v *Yamuna Sports Complex* a *MDC National Stadium* (Government of India, 2010).

8. Zhodnocení Her Commonwealthu

Tato kapitola zhodnotí dopady Her na infrastrukturu a ekonomické aspekty Her.

8.1 Sportovní vesnice

Sportovní vesnice byla postavena u řeky Jamuny, nedaleko chrámu Akšardham, o velikosti 59,28 ha. Samotný výběr místa je diskutabilní z důvodu toho, že se jedná o záplavovou oblast. Také nebyla brána na vědomí další místa, která se jevila jako lepší varianta a blíže dostupná k *Jawaharlal Nehru Stadium*. Z hlediska plánování a realizace projektu došlo k velkému opoždění, které vedlo k nekvalitní práci a prodražení projektu. Sportovní vesnice měla problémy s dokončením stavby a úplné zkompletování stavby proběhlo až po skončení Her.

Z hlediska ekonomické stránky byl projekt postaven v modelu partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP) s následným využitím apartmánů. Tento model se pro stavbu sportovní vesnice neosvědčil z důvodu nekorektnosti stavební firmy. Projekt tedy musel být z části dofinancován vládou Dillí a *Delhi Development Authority*. Předpokládaný rozpočet na sportovní vesnici byl 163,83 milionů USD (Indian Olympic Association, 2003). Konečná cena celého projektu ale stála 524 milionů USD s tím, že 364 milionů USD platila firma Emaar MGF a 160 milionů hradila *Delhi Development Authority* pomocí odkoupení bytů (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011b).

Byty se musely nejdříve pro předání a prodej opravit. *Delhi Development Authority* vlastnila 722 bytů z celkového počtu 1168. Ostatní byty vlastnila firma Emaar MGF.

Dne 21. května 2012 bylo připraveno k prodeji 110 bytů, včetně veškerého zařízení (Bhasin, 2012; Vikram, 2012). Za tyto byty *Delhi Development Authority* obdržela celkem 218 nabídek, nakonec prodala 87 ze 110 bytů. Kupci samotných bytů byli většinou lidé z veřejného sektoru, z firem a bank (Vikram, 2012).

8.2 Městská infrastruktura

Město Dillí prošlo před Hrami Commonwealthu velkou obměnou. Byla zlepšena struktura dopravní obslužnosti díky výstavbě a rekonstrukci nových silnic, nadjezdů a přivaděčů. Bylo provedeno značení silnic, na některých místech vybudováno pouliční

osvětlení, zlepšili se úpravy chodníků a parkové úpravy. V určité míře došlo i na výstavbu autobusových zastávek a kiosků. Pro komfortnější městskou dopravu byly koupeny a uvedeny do provozu nové autobusy. Bylo přistoupeno k renovaci *Connaught Place*, to ale do začátku Her nebylo dokončeno. Dillí z důvodu Her stavělo novou elektrárnu, která do Her Commonwealthu nebyla dokončena.

Obecně o většině projektů lze říci, že se potýkaly s problémy plánování a následné realizace. Dokončení samotných projektů bylo zpožděno a některé projekty byly dokončeny až po Hrách.

Ekonomická stránka městské infrastruktury v plánu v podstatě vůbec nebyla zařazena. Celková cena za projekty vztahující se ke Hráům Commonwealthu nakonec stály 1,597 miliardy USD (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011a). Tato cena je takto vysoká především z důvodu špatného plánování, velkého zpoždění a korupce.

Také zde bylo velké množství projektů, které nebyly přímo spojeny se samotnými Hrami, ale během této doby se realizovaly, jako je výstavba nového letištního terminálu, výstavba metra a oprava nádraží.

Ačkoliv se Dillí velmi proměnilo, došlo ke kritice z důvodu nekoncepčnosti, plánování a výstavby bez další perspektivy pro město jako takové.

Dopravní obslužnost během Her byla bez problémů (High Level Committee for Commonwealth Games 2010, 2011a) a samotná nehodovost na silnicích v Dillí poklesla v průběhu Her o 55 %. Stalo se tak především z důvodu větší policejní přítomnosti a přísnějších sankcí. Dalším z důvodů bylo také vymezení samotného jízdního pruhu pro autobusy během Her a vybudování nových tras metra (Bagga, 2010).

8.3 Sportovní infrastruktura

Samotná sportovní infrastruktura v Dillí také doznala velkých změn. Bylo zrekonstruováno nebo nově postaveno 16 stadionů a 26 tréninkových center.

Pro všechny stadiony také platí špatné a především pozdní plánování a následná pozdní realizace. Většina stadionů byla uvedena do provozu až v průběhu roku 2010, tedy v průměru o 8 měsíců později než bylo plánováno. Z toho důvodu se tedy nestihla testovací sportovní utkání. Tréninkový stadion *Shivali Stadium* pro pozemní hokej nebyl

do Her Commonwealthu renovován a tréninky tedy musely proběhnout na jiném stadionu.

Po ekonomické stránce došlo taktéž k celkovému navýšení rozpočtu a to především z důvodu špatného plánování. Podle původního záměru mělo Hráč sloužit pouze 9 stadionů a 5 tréninkových center. V původním rozpočtu měly výdaje na sportovní infrastrukturu činit 69,52 milionů USD (Indian Olympic Association, 2003), konečná suma ale činila 1,010 miliardy USD (HighLevel Committee for Commonwealth Games 2010, 2011d). Stadiony se prodražily z důvodu velkého zpoždění, špatného plánování a špatného hospodaření.

V březnu 2011 bylo rozhodnuto, že všechny stadiony budou otevřeny veřejnosti. Z hlediska využitelnosti byly stadiony rozděleny na tři kategorie: pro profesionální sportovce, kteří mohou využívat všechny plochy v plném rozsahu, pro sportovní kluby zabývající se mládeží a pro samotnou veřejnost, která bude mít omezený přístup, tedy nebude moci na hlavní soutěžní plochy. Také by se na stadionech měly pořádat letní sportovní kempy. Bylo rozhodnuto, že stadiony nebudou k dispozici pro politická shromáždění a semináře nebo pro shromáždění náboženská (The Indian Express, 2011a; The Indian Express, 2011b).

9. Závěr

Hry Commonwealthu proběhly od 3. října do 14. října 2010. Sportovní události se zúčastnilo přes 6 000 sportovců ze 71 zemí, kteří se utkali v 17 sportovních disciplínách.

Jestliže máme hodnotit samotné sportovní výkony, pak pro indické sportovce podle dostupných zdrojů, byla akce velmi úspěšná. V celkovém hodnocení medailí skončili na druhém místě.

Pokud ale budeme hodnotit dopady Her na infrastrukturu, což bylo hlavním cílem mé práce, musíme uvést, že město Dillí prošlo velkou obměnou, ne však všechny projekty byly stavěny koncepčně.

V plné míře se nepodařilo dostát všem předsevzetím a závazkům, se kterými Indie do pořádání Her vstupovala. Vrátime-li se k Žádosti o pořádání Her Commonwealthu, Indická olympijská asociace jako jeden z argumentů, proč Hry pořádat právě v Dillí uvedla, že od vyhlášení nezávislosti je Indie v tomto regionu v popředí sportu, vzdělanosti, ve vědě, v technologiích a v uplatňování lidských práv pro všechny. Městu Dillí se však nepodařilo zvládnout přípravu na Hry Commonwealthu. Také snad lze říci, že takovéto akci by měla předcházet široká diskuze a ne jen nadšení několika desítek lidí, což se pak negativně projevilo v celkovém zajištění akce. Také není jisté, zda při tomto způsobu pořádání takových velkých akcí, je vliv na populaci mladých lidí a jejich zapojení do sportování motivující. Chce se jen věřit, že celkový přínos Her Commonwealthu alespoň po propagační stránce zlepšil obraz Indie a konkrétně Dillí v očích mnoha tisíců sportovců a funkcionářů

Podle všech dostupných pramenů se zdá, že Indie jako rozvojová země není ještě schopna vypořádat se s akcí takového rozsahu, neboť míra korupce a nerealistického zhodnocení projektu Her byly hlavní příčinou toho, že Hry jako takové byly vysoce ztrátové.

Osobně nejsem moc velkým příznivcem velkých finančních investic týkajících se samotného sportu. Taktéž nejsem velkým příznivcem velkých sportovních událostí, ať už se konají buď ve vyspělých zemích, nebo v rozvojových zemích, a to především z důvodu velkých investic do stadionů a sportovních zařízení, které jsou poté následně spíše nevyužívány a jejich samotná údržba je také velmi nákladná. Z tohoto důvodu se přikláním k názoru Mishra, Chaudhry a Kothariho (2010), že by bylo lepší vynaložit úsilí a finance do jiných věcí, než je pořádání velkých sportovních událostí. Ty jsou

často pro zemi velkou finanční zátěží. Indie, ačkoliv se z ní stává silný ekonomický hráč, měla s financemi velké problémy. Pro pozvednutí samotného města by tedy skutečně bylo lepší zaměřit se na jiné oblasti rozvoje.

10. Shrnutí

Tato bakalářská práce se zabývá vlivem Her Commonwealthu na město Dillí s důrazem na infrastrukturu. V úvodu se věnuje společenství Commonwealth, Hráům Commonwealthu a jejich historii. V následující kapitole práce pojednává o poslední velké sportovní události v Dillí, tedy Asijských Hrách v roce 1982. Další část této kapitoly se zabývá samotným výběrem místa pro pořádání Her Commonwealthu a rozebírá podání žádosti Dillí o pořádání těchto Her. Stěžejním obsahem práce je plánování a příprava samotného města na Hry Commonwealthu v Dillí ve třech oblastech - sportovní vesnici, městské infrastrukturu a sportovní infrastrukturu. Následující kapitoly hodnotí rozpočet Her Commonwealthu a řeší samotný průběh Her. Na závěr jsou v práci shrnuty samotné dopady na město Dillí.

Klíčová slova: Hry Commonwealthu, Dillí, infrastruktura, dopady, Asijské Hry

11. Summary

The thesis deals with the impact of Commonwealth Games on Delhi city, with an emphasis on its infrastructure. The introduction concerns The Commonwealth of Nations, the Commonwealth Games and their history. The following chapter treats of the last great sport event in Delhi, the Asian Games in 1982. Another part of this chapter deals with the actual choice of venue for Commonwealth Games and discusses the application of Delhi to host these Games. The main content of the work is planning and preparation of the Commonwealth Games in Delhi in three areas - games village, urban infrastructure and sport infrastructure. The following chapters assesses the Commonwealth Games budget and resolves the course of the Games. Closing chapter summarizes the impact on the city of Delhi.

Keywords: Commonwealth Games, Delhi, infrastructure, impact, Asian Games

12. Seznam literatury

BAGGA, Bhuvan. INDIA TODAY GROUP. *Delhi safer minus killer Blueline buses*. New Delhi, 2010. Dostupné z: <http://indiatoday.intoday.in/story/delhi-safer-minus-killer-blueline-buses/1/116955.html>

BHASIN, Ruhi. THE INDIAN EXPRESS. *110 Village flats to be auctioned on May 21*. New Delhi, 2012. Dostupné z: <http://www.indianexpress.com/news/110-village-flats-to-be-auctioned-on-may-21/939254/1>

CGF EVALUATION COMMISSION. *The Report of the Commonwealth Games Evaluation Commission for the 2010 Commonwealth Games*. Delhi, 2003. Dostupné z: http://www.thecgf.com/media/games/2010/2010_eval_report.pdf

CHILD RIGHTS AND YOU. *A CRY Report The Commonwealth Games 2010*. Mumbai, 2011. Dostupné z: www.cry.org/resources/pdf/CWG_Report_2011.pdf

COMMONWEALTH GAMES FEDERATION. *Brand Standards Manual 2008*. London, 2008. Dostupné z: http://www.thecgf.com/about/CGF_Brand_Standards_Manual_2008.pdf

COMMONWEALTH GAMES FEDERATION. *CGF Coordination Commission Report*. New delhi, 2009. Dostupné z: <http://www.thecgf.com/games/2010/CoCom%20Report%20December%202009.pdf>

COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA. *Audit Report on XIX th Commonwealth Games 2010*. New Delhi, 2011-12. Dostupné z: <http://www.indiaenvironmentportal.org.in/files/file/CAG%20CWG.pdf>

COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA. *A Report on Preparedness for the XIX Commonwealth Games 2010*. New Delhi, 2009. Dostupné z: http://saiindia.gov.in/english/home/Our_Products/Other_Reports/Study_Reports/commonwealth.pdf

CZECHTRADE. *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. ©1997-2011, 2011 [cit. 2012-06-19]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/public-private-partnership-ppp/1001135/>

DUPONT, Véronique. *Infrastructure project, beautification and forced evictions in Delhi: The exemplary story of a cluster of slum dwellers rendered homeless*. Campus du Jardin Tropical de Paris, 2011.

GOVERNMENT OF INDIA, Ministry of Youth Affairs and Sports. *Infrastructure Details*. New Delhi, 2010.

HAMILTON 2010 COMMONWEALTH GAMES CORPORATION. *Hamilton 2010 Commonwealth Games Bid*. Hamilton, 2003. Dostupné z: <http://www.thecgf.com/media/games/2010/BidBookE.pdf>

HAZARDS CENTRE. *Heritage Games: Cleaning up the debris*. 2010, New Delhi. Dostupné z: [http://www.playthegame.org/fileadmin/documents/Heritage Games Cleaning up the Debris.pdf](http://www.playthegame.org/fileadmin/documents/Heritage_Games_Cleaning_up_the_Debris.pdf)

HAZARDS CENTRE. *2010 Commonwealth Games Delhi: How Much Does National Prestige Cost?*. New Delhi, 2007.

HIGH LEVEL COMMITTEE FOR COMMONWALTH GAMES, 2010. *Commonwealth Games Village: Second Report of HLC*. New Delhi, 2011b. Dostupné z: http://india.gov.in/high_level/documents/Second%20Report.pdf

HIGH LEVEL COMMITTEE FOR COMMONWALTH GAMES, 2010. *Games Venues: Fourth Report of HLC*. New Delhi, 2011d. Dostupné z: http://india.gov.in/high_level/documents/4th_report/FourthReportofHLC.pdf

HIGH LEVEL COMMITTEE FOR COMMONWALTH GAMES, 2010. *Organization and Conduct of Commonwealth Games 2010: Main Report of HLC*. New Delhi, 2011c. Dostupné z: http://india.gov.in/high_level/sixth_report/Main_Report_HLC_28_3_11.pdf

HIGH LEVEL COMMITTEE FOR COMMONWALTH GAMES, 2010. *Report on City Infrastructure: Third Report of HLC*. New Delhi, 2011a. Dostupné z: http://india.gov.in/high_level/documents/Third%20Report.pdf

INDIAN OLYMPIC ASSOCIATION. *Bid Document: Delhi 2010 Commonwealth Games*. Delhi, 2003. Dostupné z: http://www.thecgf.com/media/games/2010/IOA_Bid.pdf

LIN a Nageshwar PATNAIK. Migrant Labor at Asiad '82 Construction Sites in New Delhi. *Bulletin of Concerned Asian Scholars*. 1982, roč. 14, č. 3. Dostupné z: <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=97730401>

MCEVOY. MAILONLINE. *COMMONWEALTH GAMES 2010: Now stadium ceiling collapses to leave Games on the brink*. 22.9.2010. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/sport/othersports/article-1314352/COMMONWEALTH-GAMES-2010-Now-stadium-ceiling-collapses-leave-Games-brink.html>

MISHRA, CHAUDHRY a KOTHARI. HOUSING AND LAND RIGHTS NETWORK. *The 2010 Commonwealth Games: Whose Wealth? Whose Common?*. New Delhi, 2010. Dostupné z: http://www.hic-sarp.org/documents/Whose%20Wealth_Whose%20Commons.pdf

MAJUMDAR, Boria. *Commonwealth Games 2010: The Index of a "New" India?*. New School for Social Research. 2011.

ORGANISING COMMITTEE COMMONWEALTH GAMES 2010. *Post Games Report Delhi 2010*. 2010, Delhi. Dostupné z:

<http://www.thecgf.com/games/2010/D2010-Post-Games-Report.pdf>

PURI, Eshaan a BHATIA. CENTRE FOR CIVIL SOCIETY. *Commonwealth Games 2010: Displacement of persons*. New Delhi, 2009. Dostupné z:

<http://ccs.in/ccsindia/downloads/intern-papers-09/cwg-2010-displacement-of-persons-213.pdf>

ROMANCOV, Michael. Commonwealth: vznik a vývoj. *Commonwealth: z perspektivy politické vědy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 7-36. ISBN 978-80-7380-146-5.

SHARMA, Maina. CENTRE FOR CIVIL SOCIETY. *Commonwealth Games 2010 and Use of the facilities after the Games*. New Delhi, 2009. Dostupné z:

<http://www.ccsindia.org/ccsindia/downloads/intern-papers-09/cwg-and-use-of-the-facilities-214.pdf>

SIEGEL, Benjamin. Playing Host Is Hard To Do: The allure of the world stage And shiny new stadiums. *World policy journal*. winter 2010 - 2011, s. 59-66.

SISODIA, Mithlesh K. Singh. India and the Asian Games: From Infancy to Maturity. *Sport in Society*. 2005, roč. 8, č. 3, s. 404-413.

SONKAR, Madhulika. YAHOO NEWS INDIA. *New-look Paharganj ready for Games visitors*. New delhi, 2010. Dostupné z: <http://in.news.yahoo.com/look-paharganj-ready-games-visitors.html>

ŠANC, David a Marek ŽENÍŠEK. Commonwealth: současný stav. *Commonwealth: z perspektivy politické vědy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 37-43. ISBN 978-80-7380-146-5.

THE INDIAN EXPRESS. *Commonwealth Games stadiums to be thrown open to public*. New Delhi, 2011a. Dostupné z: <http://www.indianexpress.com/news/commonwealth-games-stadiums-to-be-thrown-open-to-public/766503/1>

THE INDIAN EXPRESS. *Come and Play: Commonwealth Games venues are now Delhi's common wealth*. New Delhi, 2011b. Dostupné z:

<http://www.indianexpress.com/news/come-and-play-commonwealth-games-venues-are-now-delhis-common-wealth/777007/>

THE PIONNER. *CP renovation work deadline may be missed*. New Delhi, 2012. Dostupné z: <http://www.dailypioneer.com/city/74906-cp-renovation-work-deadline-may-be-missed.html>

THE TIMES OF INDIA. *Sheila Dikshit orders babus to push Connaught Place renovation*. New Delhi, 2012. Dostupné z: http://articles.timesofindia.indiatimes.com/2012-06-22/delhi/32367595_1_engineers-india-limited-petroleum-ministry-babus

VIKRAM, Kumar. INDIA TODAY GROUP. *Delhi CWG flats auctioned, highest bid at Rs.7.31 crore*. New Delhi, 2012. Dostupné z: <http://indiatoday.intoday.in/story/delhi-state-cooperative-bank-cwg-flats-auctioned/1/189748.html>

VINAYAK. CENTRE FOR CIVIL SOCIETY. *The Impact of the Commonwealth Games 2010 on urban development of Delhi*. New Delhi, 2009. Dostupné z: <http://um.ase.ro/no10/2.pdf>

VINAYAK, Uppal a Ghosh DEBJANI. NATIONL INSTITUTE OF URBAN AFFRAIS. *The Impact of the Commonwealth Games 2010 On Urban Development of Delhi: An analysis with a historical perspective from worldwide experiences & 1982 Asian Games*. New Delhi, 2006.

WALKER. THE GUARDIAN. *Commonwealth Games in crisis after bridge collapse*. 21.9. 2010. Dostupné z: <http://www.guardian.co.uk/sport/2010/sep/21/commonwealth-games-crisis-bridge-collapse>

YENAMANDRA, Teja. *Corruption in India's Commonwealth Games, Kalmadi Arrested*. In: *2point6billion.com* [online]. 2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.2point6billion.com/news/2011/04/26/corruption-in-indias-commonwealth-games-9163.html>